မာတိကာ

မျက်နှာဖုံးသရုပ်ဖော်ပုံအညွှန်း ၅

အမှာစာ ၆

အပိုင်း (၁)

အခန်း [၁] ၁၅
ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီ၏ အခြေခံတန်ဖိုးများ
(Foundations of Social Democracy)

အခန်း [၂] ၄၅
နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး စနစ်များ
(Political, Economic & Social Systems)

အခန်း [၃] ၆၇
စနစ်များနှင့် နိုင်ငံများ
(Systems and Countries)

အခန်း [၄] ၉၉
ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီ၏ သမိုင်းကြောင်း
(History of Social Democracy)

အပိုင်း (၂)

အခန်း [၅] ၁၁၅
ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီ၏
ရွေးကောက်ပွဲစနစ်နှင့် ဖက်ဒရယ်စနစ်
(Electoral System in Social Democracy and Federalism Foundations of Social Democracy)

အခန်း [၆] ၁၇၁
လူမှုအခြေပြု ဈေးကွက်စီးပွားရေး
(Social Market Economy)

အခန်း [၇] ၂၀၃
ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီ၏ လူမှုဖူလုံရေးစနစ်
(Social Democratic Welfare State)

အပိုင်း (၃)

အခန်း [၈] ၂၃၉
မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီစနစ် ဖော်ဆောင်ခြင်း
(The formation and Implementation of Social Democracy in Myanmar)

အပိုင်း (၄)

အခန်း [၉] ၃၅၉
ပြည်သူအားလုံးအတွက် ကြွယ်ဝမှုနဲ့ လူတိုင်းအတွက် ပိုင်ဆိုင်မှုကိုယ်စီ
Prosperity for all,Property for everyone

ကျမ်းကိုးစာရင်း ၃၈၇

အမှာစာ

ကမ္ဘာ့ တော်လှန်ရေး Icon (စံပြုခေါင်းဆောင်) ချေဂွေဗားရားရဲ့ အကျော်ကြားခဲ့ဆုံး စကားတစ်ခွန်းကတော့...

" The first duty of a revolutionary is to be educated "

"တော်လှန်ရေးတစ်ရပ်ရဲ့ ပထမဆုံးသော တာဝန်က ပညာတတ်အောင်သင်ရပါမယ်" ဆိုတာပါပဲ။

အရမ်းမှန်ပါတယ်။ တော်လှန်ရေးတစ်ရပ်ကို စတင်ဆင်နွှဲပြီဆိုထဲက ဘယ်အရာတွေ ဘယ်သူတွေ ဘယ်လိုစနစ်တွေကို တော်လှန်မှာလဲ? ဘာကြောင့်တော်လှန်ရမှာလဲ တော်လှန်ရေးအောင်မြင်ပြီးရင်ရော ဘာတွေဆက်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ကြရမှာလဲ ဆိုတာတွေအားလုံးကို တော်လှန်ရေးဆင်နွှဲ သူတိုင်းက " ဂဃနဏ" သိကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုသိဖို့အတွက်က ပညာရည်ပြည့်ဝနေကြရပါမယ်။

စာရေးသူအနေနဲ့ ဒီစာအုပ်ကို ရေးသားပြုစုရတဲ့ အဓိကရည်ရွယ်ချက်ကတော့ လူငယ်တွေကို နိုင်ငံရေးမှာ ပိုမို ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာစေလိုပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ စာရေးသူ လူငယ်တွေကို လုပ်စေချင်တဲ့ နိုင်ငံရေးဆိုတာ လွှတ်တော်တွင်းကနေ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးမှာ သူတို့တတ်ထားတဲ့ ပညာတွေနဲ့ စွမ်းစွမ်းတမံ ပါဝင်လာစေချင်တာပါ။ တနည်းအားဖြင့်ပြောရရင်တော့ "Smart Politics " ပေါ့။ ဒါပေမဲ့ စာရေးသူရဲ့အနေနဲ့ကတော့ လူငယ်တွေလမ်းမှားရောက်မှာစိုးလို့ဆိုတဲ့စကားမျိုးဘယ်တော့မှ မသုံးပါဘူး။

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ လူတစ်ယောက်အတွက် သူရွေးချယ်တဲ့ လမ်းကြောင်းတစ်ခု မှားလား၊ မှန်လားဆိုတာ သူကိုယ်တိုင်ပဲဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသလို ဒါဟာသူ့ရဲ့ရွေးချယ်မှုပဲ ဖြစ်ပါ တယ်။ ဘုရင်ကြီး သုဒ္ဓေါဓနအတွက်ကတော့ သူ့သားဘုရားလောင်း သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား ထီးမွေ နန်းမွေ မဆက်ခံဘဲ တောထွက်ခဲ့တာ လမ်းမှားလို့ထင်ခဲ့မှာပါပဲ။ ထိုအချိန်က သူ့အသိဉာဏ်အရ ဘုရင်ဖြစ်ရတာအကောင်းဆုံးဆိုတာလောက်ပဲသိခဲ့တာကို။

ခုနောက်ပိုင်း လူငယ်အင်အားစုတွေ နိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်တွေမှာ တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်လာကြတာကို စာရေးသူအနေနဲ့ကတော့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာကြိုဆိုပါတယ်။ ဘယ်လိုနည်းလမ်းမျိုးမှ မှန်မယ်မှားမယ်ဆိုတာကိုတော့မပြောလိုဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတစ်ခါတလေ ကိုယ်ဉာဏ်မမီတာ ကိုယ်မသိတာ မမြင်တာတွေကို လူငယ်တွေ သိမြင်နေနိုင်တာလဲရှိတာ

ပဲ။ ဒါပေမဲ့ စာရေးသူ အနေနဲ့ကတော့ လူငယ်တွေကို လွှတ်တော်နိုင်ငံရေးလမ်းကြောင်းကနေ နိုင်ငံနဲ့ ပြည်သူကို အကျိုးပြုတာမျိုး မြင်ချင်မိတယ်။ ဒီလို အကျိုးပြုနိုင်ဖို့ဆိုတာ လူငယ်အင်အားစုတွေမှာ အသိဉာဏ်နဲ့ ပညာရည်တွေပြည့်ဝနေဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ ဒီစာအုပ်ဟာ နိုင်ငံရေးနဲ့ ပက်သက်လာရင် သူငယ်တန်း ဖတ်စာအဆင့်လောက်ပဲ ရှိမှာပါ။ နိုင်ငံရေးကို စိတ်ဝင်စားတဲ့ လူငယ်တွေအတွက် အခြေခံသိသင့်တဲ့ အချက်အလက်နဲ့ သဘောတရားတွေကို စာရေးသူ သိသလောက် ဉာဏ်မီသလောက်မျှဝေပေးထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလိုနိုင်ငံရေးနဲ့ လူ့အခွင့်အရေး အခြေခံသဘောတရားတွေအပြင် ဒီစာအုပ်မှာ အဓိကထားဖော်ပြထားတာကတော့ ဆွီဒင်၊ ဒိန်းမတ်၊ နော်ဝေ၊ အိုက်စလန်နဲ့ ဖင်လန် အစရှိတဲ့ ဥရောပမြောက်ပိုင်း (Nordic) နိုင်ငံတွေမှာ ကျင့်သုံးနေတဲ့ ဒီမိုကရေစီ စနစ်တစ်မျိုးဖြစ်တဲ့ "ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီ" အကြောင်းပါပဲ။ မြန်မာပြည်မှာလဲ "ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီ" စနစ်ကျင့်သုံးနိုင်မယ်ဆိုရင် နိုင်ငံရေးနဲ့ တိုင်းရင်းသားအင်အားစုအားလုံး တိုင်းပြည်တည်ဆောက်ရေးဖြစ်စဉ်တွေမှာပါဝင်ခွင့်ရလာပြီး တိုးတက်မှုလမ်းကြောင်းပေါ်ရောက်လာမယ်လို့လဲ ယုံကြည်မိ ပါတယ်။ ဘာကြောင့် "ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီစနစ်" ဟာ အမေရိကန်အပါအဝင် တချို့အနောက်နိုင်ငံတွေ ကျင့်သုံးနေကြတဲ့ "လစ်ဘရယ်ဒီမိုကရေစီ" ထက် မြန်မာပြည်နဲ့ ပိုမိုသင့်တော်မယ်လို့ ယူဆမိရတဲ့ အကြောင်းတရားတွေကတော့...

မပြီးဆုံးသေးသော ကမ္ဘာ့သမိုင်း (Return of history)

ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာ Yuval Noah Harari က သူ့ရဲ့ ၂၁ ရာစုရဲ့အတွက် သင်ခန်းစာ (၂၁) ခု (21 lessons for the 21st Century) ဆိုတဲ့ စာအုပ်မှာ ပထမဆုံးသော နံပါတ်(၁) သင်ခန်းစာအနေနဲ့ "Disillusionment; The end of history has been postponed" လို့ဆိုခဲ့ပါတယ်။

The end of history and the last man (သမိုင်းရဲ့ နိဂုံးနဲ့ နောက်ဆုံးလူ) ဆိုတာကတော့ နိုင်ငံရေးနဲ့ စီးပွားရေး ပညာရှင် ဖရန်စစ်ဖူကူယားမားရဲ့ နာမည်ကျော်စာအုပ်ပဲဖြစ်ပါ တယ်။ ဘာလင်တံတိုင်းကြီး ဖြိုချခဲ့အပြီး အမေရိကန်နဲ့ ဆိုဗီယက်ရုရှားတို့ရဲ့ စစ်အေးတိုက်ပွဲမှာ အမေရိကန်တို့အနိုင်နဲ့ အဆုံးသတ်ခဲ့တာကို ဆိုလိုတာဖြစ်ပါတယ်။ လစ်ဘရယ်ဒီမိုကရေစီနဲ့ အရင်းရှင်စီးပွားရေးစနစ်သာလျှင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံတွေအနေနဲ့ ကျင့်သုံးကြရမဲ့ စနစ်ဖြစ်တော့တယ်လို့ ဆိုတယ်။ Liberal Democratic Capitalist System ပေါ့။ ၂၀၀၈ ကမ္ဘာ့စီးပွားပျက်ကပ်အပြီးမှာတော့ ဖူကူယားမား အကြီးအကျယ်ညွှန်းဆိုခဲ့တဲ့ Liberal Democratic Capitalist System ပေါ်မှာ ပညာရှင်အများစုက ပြင်းပြင်းထန်ထန်ဝေဖန်လာကြပါတယ်။ ဖူကူယားမားရဲ့ သီအိုရီသာတကယ်မှန်ခဲ့ရင် ၂၀၀၈ မှာ အမေရိကန်ကစခဲ့တဲ့ ကမ္ဘာ့ စီးပွားပျက်ကပ်ဖြစ်လာစရာအကြောင်းမရှိဘူးလို့လည်း ဆိုကြတယ်။ ဖူကူယားမား ကိုယ်တိုင်လည်း ၂၀၁၉ မှာတော့ သူ့သီအိုရီတွေပေါ်မှာ သူကိုယ်တိုင် သံသယဝင်လာခဲ့တာကိုဝန်ခံခဲ့ပါတယ်။

တခြားပညာရှင်တွေက ပြင်းပြင်းထန်ထန်ဝေဖန်ကြပေမဲ့ Yuval Noah Harari ကတော့ သမိုင်းပြီးဆုံးဖို့ လိုပါသေးတယ်" End of history has been postponed " လို့ပဲ ဆိုခဲ့ပါတယ်။ စိတ်ပညာအရ လူတွေဟာ အချက်အလက်တွေ ကိန်းဂဏန်းတွေထက် ပုံပြင်တွေကိုပဲ ပိုပြီးကြားချင်ယုံကြည်ချင်ကြပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ အတွင်း ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးမှာ ပုံပြင်ကြီး သုံးပုဒ် ရှိခဲ့တယ်။

ဖက်ဆစ်ပုံပြင်ရယ်၊ ကွန်မြူနစ်ပုံပြင်ရယ်၊ လစ်ဘရယ်ပုံပြင်ရယ် ဖြစ်ပါတယ်။

ဖက်ဆစ်ပုံပြင်ကတော့ ဟစ်တလာ၊ မူဆိုလိုနီတို့ရဲ့ ကျဆုံးခန်းနဲ့အတူ အပြီးကွယ်ပျောက်ခဲ့ရပါပြီ။

ကွန်မြူနစ်ပုံပြင်ကလဲ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုပြိုကွဲပြီး ဘာလင်တံတိုင်းကြီး ဖြိုလှဲအပြီးမှာ ဆုံးခန်းတိုင်ခဲ့ပြီလို့ ယူဆခဲ့ကြတယ်။

ဒါကြောင့်လဲ ဖူကူယားမားက လစ်ဘရယ်ဝါဒနဲ့ အလုံးစုံလွတ်လပ်တဲ့ အရင်းရှင်စီးပွားရေးစနစ်သာလျှင် ကမ္ဘာကြီးရဲ့ လားရာလို့ဆိုခဲ့တာပဲဖြစ်တယ်။

ဒါပေမဲ့လဲ...ဖူကူယားမားရဲ့ ယူဆချက်တွေ ၁၆ နှစ်ပဲ သက်တမ်းရှိခဲ့တယ်။

၂၀၀၈ မှာတော့ အမေရိကန်ကစတဲ့ ကမ္ဘာ့စီးပွားပျက်ကပ်အပြီးမှာတော့ သမ္မတရေဂင်လက်ထက်က စတင်ကျင့်သုံးလာတဲ့ ခေတ်သစ်လစ်ဘရယ်ဝါဒ(Neoliberalism) ဟာလည်း အပြစ်အနာအဆာတွေနဲ့ပြည့်နှက်နေခဲ့တယ်လို့ ပညာရှင်တွေကစတင်ထောက်ပြလာ ခဲ့ကြပါတယ်။ ဒီကြားထဲ အမေရိကန်ရဲ့ အကြီးမားဆုံးပြဿနာတစ်ခုက ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ကွာဟ လွန်းနေမှုပါ။ လူတွေအနေနဲ့က ဘောဂိတ်တို့ ဂျက်ဘီဇော့တို့ အီလွန်မတ်(စ) တို့ ဘယ်လောက် ချမ်းသာတယ် ဆိုတာသာပြောနေကြပေမဲ့ အောက်ခြေပြည်သူ တစ်ဝက်ဖြစ်တဲ့ သန်း ၁၅၀ ဟာ ဒေါ်လာ ၄၀၀ တန်ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုတောင်မတတ်နိုင်လောက်တဲ့အထိ ဆိုးရွားလာနေပါတယ်။

ဒါအပြင် ပညာရေးနဲ့ ကျန်းမာရေး ကဏ္ဍတွေဟာလဲ ပုဂ္ဂလိကဝန်ဆောင်မှုပုံစံတွေသာဖြစ်နေခဲ့တာကြောင့် အခြေခံပြည်သူအများစုဟာ ကျန်းမာရေးကိစ္စရပ်တွေမှာ အာမခံကုမ္ပဏီတွေနဲ့ ပုဂ္ဂလိကဆေးရုံတွေရဲ့အမျိုးမျိုးသော အမြတ်ထုတ်မှုတွေကို ရင်ဆိုင်နေကြရသလို ပညာရေးကဏ္ဍမှာလဲ ကျောင်းသားလူငယ်များဟာ ဈေးကြီးလွန်းတဲ့ ပုဂ္ဂလိကကျောင်းတွေ ကြောင့် ပညာသင်စရိတ် အကြွေးတပုံတပင်နဲ့ ပင်ပန်းကြီးစွာပညာသင်နေကြရပါတယ်။

ဒါကြောင့် လူငယ်အများစုဟာ အပြောင်းအလဲတစ်ခုကို စတင်တောင်းဆိုလာခဲ့ကြပါပြီ။

တစ်ကျော့ပြန် ပုံပြောင်းကွန်မြူနစ်

တစ်ဖက်မှာလဲ တရုတ်က နဂိုရှိရင်းစွဲ ကွန်မြူနစ်ဝါဒပေါ်မှာ တိန့်ရှောင်ဖိန်ရဲ့ ဈေးကွက်စီးပွားရေး နဲ့ပြန်မွမ်းမံလိုက်တဲ့ ကွန်မြူနစ်ပုံပြောင်းစီးပွားရေး တနည်းအားဖြင့်တော့ ကွန်မြူနစ် ဆိုရှယ်လစ် နဲ့ ဈေးကွက်စီးပွားရေး ကို အဆင်သင့်သလို ရောယှက်ပြီးကျင့်သုံးတဲ့ (Coordinated Market Economy) နဲ့ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ ထုတ်ကုန်သုံးပုံတစ်ပုံအထိ ထုတ်နိုင်တဲ့ ကမ္ဘာ့စက်ရုံကြီးဖြစ်လာခဲ့ပြီး ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး နံပါတ်(၂) နေရာအထိပါရယူလာနိုင်ခဲ့တယ်။ တရုတ်ကတော့ သူတို့ကျင့်သုံးတဲ့ စီးပွားရေးစနစ်ကို တရုတ်ဝိသေသများနဲ့ ဆိုရှယ်လစ်ဈေးကွက် စီးပွားရေး (Socialist Market Economy with Chinese Characteristics) ရယ်လို့ အမည်ပေးထားခဲ့တယ်။

တရုတ်ဟာ စီးပွားရေးကောင်းပြီးချမ်းသာလာခဲ့လို့ အချိန်တိုအတွင်း သူ့ပြည်သူ သန်း(၇၄၀) ကိုဆင်းရဲတွင်းထဲကနေဆွဲထုတ်နိုင်ခဲ့ပေမဲ့လဲ နိုင်ငံရေးမှာတော့ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီကပဲ တစ်ပါတီစနစ်နဲ့ဆက်လက်အုပ်ချုပ်နေခဲ့တာကြောင့် နိုင်ငံသားတွေရဲ့ လွတ်လပ်ခွင့် ဒီမိုကရေစီအရေးနဲ့ လူ့အခွင့်အရေးတွေမှာတော့ ဆက်လက်ဖိနှိပ်ခံရပြီး ဆိတ်သုဉ်းနေရဆဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ တရုတ်နိုင်ငံသားတွေဟာလဲ လူတစ်ယောက်ရဲ့ဖြစ်တည်မှုအတွက် လိုအပ်တဲ့ လူ့အခွင့်အရေးတွေမရနိုင်တာကြောင့် လူ့ဂုဏ်သိက္ခာ နဲ့အညီ နေထိုင်ခွင့်တော့ ခုထိမရရှိကြသေးပါဘူး။

ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများ

ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီစနစ်ကျင့်သုံးတဲ့ ဆွီဒင်၊ နော်ဝေ၊ ဒိန်းမတ်၊ အိုက်စလန်၊ ဖင်လန် အစရှိတဲ့ ဥရောပမြောက်ပိုင်း (Nordic) နိုင်ငံတွေမှာတော့ အမေရိကန် နဲ့ တရုတ်မှာလို အခြေခံပြည်သူတွေ ခံစားနေကြရတဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေရော ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုတွေပါမခံစားကြရပါဘူး။ နိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေးနဲ့ နိုင်ငံရေးစနစ်တွေက ကောင်းမွန် ခိုင်မာသလို နိုင်ငံသားတွေဟာလဲ လူ့သိက္ခာနဲ့အညီ နေထိုင်နိုင်ကြပါတယ်။ ပြည်သူတွေရဲ့ ပညာရေး ကျန်းမာရေး နဲ့ လူမှုဖူလုံရေး ကိစ္စအရပ်ရပ်မှာ အစိုးရက တာဝန်ယူပေးထားတာကြောင့် အမေရိကန်မှာလို ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများရဲ့ အမြတ်ထုတ် ခေါင်းပုံဖြတ်မှုတွေကို မခံကြရသလို နေထိုင်မှုအဆင့်အတန်း မြင့်မြင့်မားမားနဲ့နေထိုင်နိုင်ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် အမေရိကန် လူငယ်တွေကတောင် အဲဒီနိုင်ငံတွေကို အားကျကြရပါတယ်။

နိုင်ငံသားတွေရဲ့ ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့် လူ့အခွင့်အရေးနဲ့ ဒီမိုကရေစီအရေးတွေမှာလဲ လွတ်လွတ်လပ်လပ်နဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာရှိရှိ ပါဝင်လုပ်ဆောင်နိုင်ကြတာကြောင့် တရုတ်နိုင်ငံမှာလိုလဲ အဖိနှိပ်ခံရတာမျိုးတွေလုံးဝမရှိပါဘူး။

နိုင်ငံရဲ့ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေး နဲ့ စီးပွားရေးတွေမှာလဲ တည်ငြိမ်ကောင်းမွန်တာကြောင့် ၂၀၀၈ စီးပွားပျက်ကပ်လိုကာလမျိုးမှာတောင် ထိခိုက်နစ်နာမှုအနည်းဆုံးနဲ့ ကျော်ဖြတ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ဒါတွေရဲ့ အဓိကအကြောင်းတရားကတော့ ဒီနိုင်ငံတွေမှာကျင့်သုံးတဲ့ လူမှုအခြေပြု ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် (Social Market Economy) နဲ့ လွတ်လပ်ပြီးတရားမျှတတဲ့ ဒီမိုကရေစီစနစ်တွေကြောင့်ပါပဲ။

ပြည်သူ့ ဖွံ့ဖြိုးမှု ဈေးကွက်စီးပွားရေး (Progressive Capitalism)

အမေရိကန်ရဲ့ ဈေးကွက်အရင်းရှင်စီးပွားရေးပုံစံဟာ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုနဲ့ စစ်အေးတိုက်ပွဲဆင်နွှဲ နေတဲ့အချိန်တုန်းက လမ်းကြောင်းအမှန်ပေါ်ရှိခဲ့ပေမဲ့ စစ်အေး တိုက်ပွဲပြီးလို့ ပြိုင်ဘက်မရှိ တစ်ကောင်ထဲပြေးရတဲ့အချိန်မှာတော့ ပုံစံပျက်ယွင်းလာခဲ့တယ် လို့ ပညာရှင်များကထောက်ပြခဲ့ကြတယ်။ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းတွေလျော့ကျပြီး စီးပွားရေး တိုးတက်မှုနှုန်းနှေးကွေးလာခဲ့သလို အကြီးမားဆုံးပြဿနာကတော့ တိုင်းပြည်အတွင်း ဆင်းရဲ ချမ်းသာ အလွန်အမင်းကွာဟလာခဲ့ရတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီပုံစံကို အချိန်မီမပြင်ဆင်နိုင်ရင် အမေရိကန်ဟာ Capitalism ကြောင့်ပဲ ကမ္ဘာ့နံပါတ်(၁) ဖြစ်ခဲ့ရသလို အရမ်းအစွန်းရောက်သွားတဲ့ Super Capitalism ကြောင့်ပဲ ကျဆုံးရလိုက်မယ်လို့ သမ္မတ ကလင်တန်ရဲ့ အကြံပေးဟောင်း နိုဘယ်ဆုရ စီးပွားရေးပညာရှင် ဂျိုးဆက်စတစ်လစ်(Joseph Stiglitz) ကဆိုခဲ့ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် အစွန်းရောက်လာတဲ့ အရင်းရှင်စီးပွားရေးပုံစံ (Super Capitalism) ဟာ ဒီမိုကရေစီအရေးကို ထိခိုက်လာနိုင်တာကို တွေ့လာရတာပါပဲ။ ဆင်းရဲချမ်းသာကွာဟလွန်းလာတဲ့အချိန်မှာ လူအများရဲ့ မဲပြားတွေဟာလဲ လူတစ်ယောက် ဒါမှမဟုတ် ကော်ပိုရေးရှင်းကြီး တစ်ခုတည်းရဲ့သဘောဆန္ဒ အတိုင်းဖြစ်လာရာကနေ ဒီမိုကရေစီ ကျဆုံးခန်းရောက်လာနိုင်တာကြောင့် အမေရိကန်မှာ လက်ရှိကျင့်သုံးနေတဲ့ Neoliberalism အစား ပြည်သူတွေရဲ့ဘဝတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အခြေပြုထားတဲ့ Progressive Capitalism ပုံစံပြောင်းလဲကျင့်သုံးဖို့ လိုနေပြီလို့ Joseph Stiglitz ကအကြံပေးတိုက်တွန်းခဲ့တယ်။

Progressive Capitalism ဆိုတာကတော့ အတိုဆုံးရှင်းပြရရင်တော့ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီပါပဲ။ Joseph Stiglitz ကတော့ "နိုင်ငံတနိုင်ငံရဲ့ ကြွယ်ဝချမ်းသာမှုဆိုတာ သယံဇာတတွေလဲ မဟုတ်သလို အစိုးရရဲ့ ဘဏ္ဍာတိုက်ထဲက ရွှေချောင်းတွေလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ တိုင်းပြည်တပြည်ရဲ့ ကြွယ်ဝချမ်းသာမှု အစစ်ဆိုတာ နိုင်ငံသားတွေရဲ့ ကုန်ထုတ်စွမ်းအား၊ အသိဉာဏ်ပညာ နဲ့ တီထွင်နိုင်စွမ်းတွေပါပဲ။ ဒါကြောင့်မို့ ပြည်သူတွေမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရပါမယ်။ ပညာရေး ကျန်းမာရေးလိုကဏ္ဍတွေမှာ ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းများရဲ့ ပြည်သူတွေပေါ် အမြတ် ထုတ်နေတာကို ကာကွယ်တားဆီးပေးရင်း စီးပွားရေးဈေးကွက်မှာလဲ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍရဲ့ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းကို အမှန်တကယ်ကောင်းမွန်အသက်ဝင်အောင်အစိုးရက ဝင်ရောက်ထိန်းကျောင်းပေးရမယ်။ ဒါမှသာနိုင်ငံရေးမှာလဲ ပြည်သူအများစုရဲ့ဆန္ဒကို အမှန်တကယ် ထင်ဟပ်စေမဲ့ ဒီမိုကရေစီစနစ်လဲထွန်းကားလာနိုင်ပါမယ်။ ဒါကြောင့်ပြည်သူအားလုံးရဲ့ ပညာသင်ကြားခွင့်၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်ခွင့်နဲ့ လူ့သိက္ခာနဲ့အညီ နေထိုင်နိုင်တဲ့ လုပ်ခ

လစာရအောင်စီစဉ်ပေးနိုင်ဖို့ အစိုးရတွေက မဖြစ်မနေစီစဉ်ပေးရမယ်"လို့ဆိုပါတယ်။ ဒါတွေအားလုံးဟာ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီရဲ့ အခြေခံ စံနှုန်းတွေပါပဲ။

ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီဆိုတာ...

- လွတ်လပ်ပြီးတရားမျှတတဲ့ ယှဉ်ပြိုင်မှုတွေနဲ့လှုပ်ရှားသက်ဝင်နေတဲ့ ဈေးကွက်စီးပွားရေး (Free and Fair Market Economy) ရယ်၊
- နိုင်ငံသားတစ်ယောက်မွေးဖွားသည်မှ သေဆုံးသည့်တိုင်အောင် လူ့ဂုဏ်သိက္ခာနဲ့ အညီ နေထိုင်နိုင်အောင်အစိုးရက စီစဉ်ပေးထားတဲ့ လူမှုဖူလုံရေးစနစ်(Welfare State) ရယ်၊
- ငွေကြေးချမ်းသာတဲ့ လူတစ်စုက တိုင်းပြည်ကို စိတ်တိုင်းကျခြယ်လှယ်ချုပ်ကိုင်နိုင်ခွင့်မရှိဘဲ ပြည်သူအများစုရဲ့ဆန္ဒကိုအနီးစပ်ဆုံးထင်ဟပ်စေတဲ့ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံရေးစနစ်ရယ်၊ (၃) ခုပေါင်းစပ်ထားတာပါပဲ။

အမေရိကန်လိုနိုင်ငံတောင် သူရဲ့ အပြစ်အနာအဆာတွေနဲ့ ပြည့်နှက်နေတဲ့ နီယိုလစ်ဘရယ်စနစ်(Neoliberalism) အစား ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီ ပုံစံဘက်ကို အပြောင်းအလဲလုပ်ဖို့စဉ်းစားလာချိန်မှာ မြန်မာလို ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံတစ်ခုအနေနဲ့ကတော့ နိုင်ငံသားအားလုံးရဲ့ လွတ်လပ်မှု (Freedom) တရားမျှတမှု (Justice) နဲ့ နိုင်ငံသားတွေရဲ့ စည်းလုံးညီညွတ်မှု (Solidarity) တွေကို အပြည့်အဝအာမခံပေးနိုင်ပြီး "တတိုင်းပြည်လုံးသာယာဝပြောမှုနဲ့ လူတိုင်းပိုင်ဆိုင်မှုကိုယ်စီ (Prosperity for all,Property for everyone) "ကိုဦးတည်နေတဲ့ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီ စနစ်ဆီတိုက်ရိုက်လှမ်းတာ လမ်းကြောင်းအမှန်ဆုံးနဲ့ အမြန်ဆုံးဖြစ်မယ်လို့ ယုံကြည်မိတယ်။ ဒါကြောင့်လဲ ဒီစာအုပ်ကို ပြုစုရေးသားထုတ်ဝေရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

စာအုပ်ထဲပါတဲ့ အကြောင်းအရာများ

ဒီစာအုပ်မှာ အဓိကအားဖြင့် အပိုင်း (၄) ပိုင်း ၊ အခန်း (၉) ခန်း ပါရှိပါတယ်။

- အပိုင်း (၁) မှာတော့ အခန်းငယ် (၄) ခန်းပါရှိပြီး "ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီ" ဆိုတာဘာလဲ ? သူ့ရဲ့ အခြေခံတန်ဖိုးနဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာပုံတွေ၊ နိုင်ငံတွေနဲ့ ကျင့်သုံးနေတဲ့ နိုင်ငံရေး စီးပွားရေး လူမှုရေး စနစ်တွေအကြောင်းနဲ့ သူတို့ဘာကြောင့် အောင်မြင်ခဲ့ကြတယ် (ဒါမှမဟုတ်) ဘယ်လိုအကြောင်းတွေကြောင့် ကျဆုံးခဲ့ရတယ်ဆိုတာတွေကို အကြမ်းဖျင်း တင်ပြပေးထားပါတယ်။
- ဒုတိယ အပိုင်း (၂) မှာတော့ အခန်းငယ်(၃) ခန်းပါရှိပြီး ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီရဲ့ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး သဘောတရားရေးရာများ (Ideologies) ကို ရှင်းလင်းတင်ပြ ပေးထားပါတယ်။ အခန်း(၅) မှာတော့ ရွေးကောက်ပွဲစနစ်များနဲ့ ဖက်ဒရယ်မူဝါဒများ၊ အခန်း (၆) မှာတော့ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတွေမှာကျင့်သုံးနေတဲ့ လူမှုအခြေပြု ဈေး ကွက် စီးပွားရေး (Social Market Economy)၊ အခန်း(၇) မှတော့ ပြည်သူအားလုံးကို လွှမ်းခြုံပေးနိုင်တဲ့ ကောင်းမွန်ပြည့်စုံတဲ့ လူမှုဖူလုံရေးစနစ် (Welfare State) ဖြစ်လာ အောင် တည်ထောင်ရမဲ့ အခြေခံသဘောတရားရေးရာများကို ရှင်းလင်းတင်ပြပေး ထား ပါတယ်။
- အပိုင်း (၃) အခန်း (၈) မှာတော့ မြန်မာနိုင်ငံကို ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတစ်ခုအဖြစ် ဖော်ဆောင်တော့မယ်ဆိုရင် ဖော်ဆောင်ရမဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို အကြံပေးတင်ပြပေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- နောက်ဆုံးအပိုင်းဖြစ်တဲ့ အပိုင်း (၄) အခန်း(၉)မှာတော့ ဒီစာအုပ်တစ်အုပ်လုံးကို အနှစ်ချုပ်အနေနဲ့ ပြန်လည်ဖော်ပြပြီး မြန်မာနိုင်ငံမှာသာ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီစနစ်ကျင့်သုံးနိုင်ရင် နိုင်ငံသားအားလုံး ရရှိခံစားလာနိုင်မဲ့ အကျိုးတရားတွေကို ရှင်းလင်းဖော်ပြပေးသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

အထက်မှာဖော်ပြခဲ့ဖူးသလို ပြည်သူအားလုံးအတွက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ပညာသင်ကြားနိုင်ခွင့် နဲ့ လူ့သိက္ခာနဲ့ ညီအောင်နေထိုင်နိုင်မဲ့ ဝင်ငွေရရှိနိုင်ဖို့ ဆိုတာ အစိုးရတိုင်း မဖြစ်မနေ အကောင်အထည်ဆောင်ရွက်ပေးကြရမယ့်ကိစ္စရပ်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါမှသာ နိုင်ငံသားအားလုံးရဲ့ အသိပညာနဲ့ လူနေမှုဘဝတွေမြင့်မားတိုးတက်လာပြီး နိုင်ငံလည်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ခေတ်ပြောင်းတော်လှန်ရေးတစ်ရပ်ဆိုတာ အစိုးရတစ်ရပ် လူတစ်စု ဒါမှမဟုတ် အဖွဲ့အစည်းတခုခုကို လုပ်တာ မျိုးထက် နှစ်ပေါင်းများစွာမှားယွင်းလာခဲ့တဲ့ စနစ်ဆိုး တွေကို တော်လှန်နိုင်တာမှ တိုင်းပြည်နဲ့ လူမျိုးအတွက် အကျိုးရှိတဲ့ အပြောင်းအလဲတွေကို ဆောင်ရွက် နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီအတွက် မြန်မာပြည်ရဲ့ လူငယ်အင်အားစုတွေ အသိပညာတွေ ပြည့်ဝနေကြ ဖို့ လိုပါတယ်။

သိပ်မဝေးတော့တဲ့ ကာလတစ်ခုမှာ ဒီလိုလူငယ်တွေ ထုဆစ်ပုံဖော်ပြီး အုပ်ချုပ်တဲ့ တိုင်းပြည်မှာ နေခွင့်ရလာမယ်လို့ မျှော်လင့်နေမိပါတယ်။

**တော်လှန်ရေးတစ်ရပ်၏ ပထမဆုံးသောတာဝန်သည်
ပညာသင်ကြားရန် ဖြစ်သည်။**

စိုင်းသီဟ (ဆေး-၁)